

Република Србија
ОСНОВНИ СУД КИКИНДА
СУДСКА ЈЕДИНИЦА НОВИ КНЕЖЕВАЦ
I-5 П. 151/2021
02.09.2021. године
Нови Кнежевац

У И М Е Н А Р О Д А !

Основни суд Кикинда, Судска јединица у Новом Кнежевцу, по судији, Славици Беседеш, у правној ствари тужиље, Мењхарт Урбан Агнеш ЈМБГ 2111979825017 из Банатског Аранђелова, ул. 9. јануара бр. 68, чији је пуномоћник Маја Јандрић Виловски, адвокат у Новом Саду, против тужене, PROCREDIT BANK а.д. Београд, ул. Милутина Миланковића бр. 17, МБ: 17335677, ПИБ: 100000215, ради утврђења и стицања без основа, вредност спора 17.700,00 динара, након одржане и закључене главне расправе, дана 02.09.2021. године, донео је следећу

П Р Е С У Д У

Тужбени захтев **СЕ УСВАЈА**.

УТВРЂУЈЕ СЕ да је ништава одредба чл. 2. став 1. - Накнаде и трошкови за обраду кредита - Уговора о кредиту бр. 0541001441885 од 07.10.2013. године, којим се обавезује тужиља, Мењхарт Урбан Агнеш, да туженој, PROCREDIT BANK а.д. Београд, на име трошкова обраде кредита плати износ од 150,00 еура.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена, PROCREDIT BANK а.д. Београд, да тужиљи, Мењхарт Урбан Агнеш, у року од 8 дана, исплати износ од 17.184,88 динара са законском затезном каматом од дана 08.10.2013. године до коначне исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи, у року од 8 дана, исплати трошкове парничног поступка у износу од 42.716,80 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Образложење

Дана 11.03.2021. године суду је поднета тужба тужиље, Мењхарт Урбан Агнеш, против тужене, PROCREDIT BANK а.д. Београд, ради утврђења ништавости и стицања без основа.

У тужби је наведено да је дана 07.10.2013. године тужилца са туженом банком закључила Уговор о кредиту број 0541001441885, којим је тужилци одобрен кредит у износу од 10.000,00 еура. На дан пуштања кредита у течај, 07.10.2013. године, тужена је, по основу накнаде за обраду кредита, тужилци наплатила износ од 150 еура, што је 1,5% од висине одобреног кредита, а на основу одредбе чл. 2. наведеног уговора, без да је навела структуру ове накнаде - колико је радних сати утрошено на обраду захтева, колико је људи обрађивало захтев, колико је материјала утрошено, што би били реални трошкови ове накнаде.

Да ови трошкови реално не постоје, да представљају „скривену камату“, односно додатну зараду банке, показује и то, да је за исту радњу обраде кредитног захтева, према истом кориснику, у истом периоду, наплаћиван различит износ накнаде за обраду, јер да су ови трошкови реални, да осликавају исте предузете радње и исто утрошено време, ти износи би били исти.

Тужбом се тражи да суд утврди да је ништава одредба чл. 2. став 1. наведеног Уговора о кредиту, којим се обавезује тужилца да туженој, на име трошкова обраде кредита плати износ од 150 еура и обавезе тужена да тужилци исплати износ од 150 еура са каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинасирање увећане за осам поена, почев од 08.10.2013. године до коначне исплате, а у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као и да тужилци исплати трошкове парничног поступка.

У свом поднеску од 09.08.2021. године тужена је тужбени захтев оспорила у целости, на спорећи међутим чињеницу да је, дана 07.10.2013. године, тужилци наплатила, на име накнаде за одобравање кредита, 1,5% од износа исплаћеног кредита, односно 17.184,89 динара, а што се види и из приложених писмених доказа.

На рочишту за главну расправу дана 02.09.2021. године тужилац је смањило тужбени захтев, тако што уместо износа од 17.700,00 динара, потражује износ од 17.184,88 динара.

Суд је спровео доказни поступак читањем Уговора о кредиту број 0541001441885 од 07.10.2013. године, увидом у обавезне елементе уговора од 07.10.2013. године, понуду од 07.10.2013. године, план отплате кредита, читањем налаза вештака, Матић Горана дипл. економисте од 06.03.2021. године и дописа Народне банке Србије, након чега је утврдио следеће **ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ**:

Тужилца, Мењхарт Урбан Агнеш и тужена, PROCREDIT BANK а.д. Београд, закључиле су дана 07.10.2013. године Уговор о кредиту бр. 0541001441885. Према наведеном уговору тужена одобрава тужилци, као кориснику кредита, кредит у износу од 10.000,00 еура, исплаћен у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате кредита. Према члану 2. ст. 1. наведеног уговора, тужилца се, као корисник кредита, сагласила да тужена банка, приликом исплате кредита, задржи 1,5 % од износа одобреног кредита, а на име трошкова обраде кредита. Према члану 3. истог уговора

тужиља се, као корисник кредита, обавезала да на износ кредита одобреног по овом Уговору плаћа туженој банци камату по номиналној каматној стопи од 1,25% на месечном нивоу, и то, на неотплаћени износ главнице, почев од дана исплате кредита. Номинална каматна стопа на годишњем нивоу износи 15%, а тужена банка примењује пропорционални метод код обрачуна камате. У обрачун ефективне каматне стопе, поред номиналне каматне стопе, износа кредита и рока отплате, укључују се и трошкови обраде кредита, наведени у члану 2. овог уговора.

Тужена, PROCREDIT BANK а.д. Београд, је дана 07.10.2013. године тужиљи, као кориснику кредита, на име трошкова обраде кредита обрачунала износ од 150,00 еура, што по средњем курсу НБС на тај дан износи 17.148,88 динара, односно 1,50% од износа одобреног кредита (1 ЕУР=114,5659 динара). Документација тужене банке не садржи акте њене пословне политике са спецификацијом стварних или додатних трошкова за одобравање и пуштање кредита у коришћење, као ни за финансијско праћење кредитне линије, нити је тужена приказала економску оправданост односно трошкове због којих се накнада треба наплаћивати. Исти трошкови нису прецизни и опредељени по врсти и висини, као и који су то стварни и додатни трошкови настали за тужену банку закључењем предметног уговора о кредиту, на основу којих она потражује додатне накнаде, поред камате, из којих разлога, а са становишта економско финансијске струке, није требало обрачунати и наплатити накнаду у износу од 17.148,88 динара дана 07.10.2013. године.

Једнократна накнада за одобравање кредита исказана је кроз ефективну каматну стопу, односно у ефективној каматној стопи су садржани трошкови обраде кредитног захтева.

Накнада за одобравање кредита је посебна врста прихода банке и иста се не може налазити у номиналној каматној стопи.

Тужбени захтев је основан.

Према одредби чл. 105. ст. 1. Закона о облигационим односима (Сл. лист СФРЈ бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, Сл. лист СРЈ бр. 31/93 и Сл. лист СЦГ 1/2003), ништавост неке одредбе уговора не повлачи ништавост и самог уговора, ако он може опстати без ништаве одредбе, и ако она није била ни услов уговора ни одлучујућа побуда због које је уговор закључен.

Према чл. 42. Закона о банкама (Сл. гласник РС бр. 107/2005, 91/2010) банка је дужна да опште услове пословања, као и њихове измене и допуне, истакне у својим пословним просторијама на видном месту, и то најкасније 15 дана пре њихове примене.

Примена општих услова пословања обезбеђује се писменим уговором закљученим између банке и клијента.

Клијент може од банке да тражи одговарајућа објашњења и инструкције који се односе на примену општих услова пословања.

Општим условима пословања, у смислу овог закона, сматра се сваки документ који садржи стандардне услове пословања применљиве на све клијенте банке, опште услове за успостављање односа између клијената и банке, поступак комуникације између клијената и банке и опште услове за обављање трансакција између клијената и банке.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин објављивања и примене општих услова пословања банке.

Народна банка Србије може прописати јединствени начин обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга, и то нарочито по основу депозитних и кредитних послова. - Члану 43. наведеног Закона. Сагласно томе гувернер НБС донео је Одлуку о начину поступања спровођења општих услова пословања које банка примењује у односу са клијентима, физичким лицима, а која је објављена у Службеном гласнику РС број 74/09. Том одлуком прописан је јединствен начин обрачуна и накнада банкарских услуга, као и распон тих накнада.

Одредба уговора о кредиту којом се корисник обавезује да плати банци трошкове кредита у начелу није противна принудним прописима, а Народна банка Србије је, дана 30.06.2006. године, донела Одлуку о јединственом начину обрачуна и објављивања ефективне каматне стопе на депозите и кредите. Обрачуна трошкова, камате и накнаде за банкарске услуге је наведеном одлуком прописана на јединствен начин. Понуда банке, према тачки 5. наведене одлуке, треба јасно и недвосмислено да садржи све податке који се односе на ефективну каматну стопу: њену висину, износ накнаде и трошкова, што се не укључује у обрачун, а сви ти подаци треба да буду исказани у понуди. Постоје четири врсте трошкова банкарског кредита, и то, трошкови које банка обрачунава у поступку одобравања кредита, трошкови који су познати на дан обрачуна и они које банка обрачунава у току реализације уговора, трошкови који нису познати на дан обрачуна, а могу да наставу у току реализације уговора и остали трошкови, а који су таксативно наведени у тачки 5. став 1. алинеја 3. исте одлуке. У обрачун ефективне каматне стопе улазе прве две врсте трошкова, док се друге две врсте трошкова исказују самостално, што значи да ефективна каматна стопа у себи садржи накнаду трошкова насталих приликом одобравања кредита и они могу бити укључени у обрачун ефективне каматне стопе, те могу да буду надокнађени само кроз обрачун ефективне каматне стопе. Самим тим, поступање банака супротно наведеној одлуци и утврђивања обавезе тужиоца да пре пуштања кредита у течај плати износ напред наведени износ, на име трошкова обраде кредита, противно је одредби чана 103. Закона о облигационим односима и таква одредба уговора је ништава. Ништавост наведене одредбе не повлачи ништавост целог уговора, већ обавезу тужене банке да тужиљи врати оно што је неосновано примила са законском затезном каматом.

Чињеницу да су тужиља и тужена закључиле, и када, Уговор о кредиту, шта према наведеном уговору тужена одобрава тужиљи, као кориснику кредита, са чиме се, према истом члану 2. наведеног уговора, тужиља, као корисник кредита, сагласила и на име чега, суд је утврдио из Уговора о кредиту бр. 0541001441885 од 07.10.2013. године, обавезних елемената уговора од 07.10.2013. године, понуде од 07.10.2013. године, те плана отплате кредита.

Суд је из истог уговора утврдио и на шта се, према члану 3. истог уговора, тужиља, као корисник кредита, још обавезала.

Који је износ тужена банка обрачунала тужиљи на име трошкова обраде кредита, и када, да ли су ти трошкови прецизни и опредељени по врсти и висини, те да су у ефективној каматној стопи садржани и трошкови обраде кредитног захтева, суд је утврдио из налаза вештака, Матић Горана дипл. економисте од 06.03.2021. године, као и предметног уговора о кредиту.

Суд је налазу и мишљењу вештака веру поклонио у целости, јер је исти рађен у складу са расположивим писменим доказима, стручно и у складу са правилима струке, а тужена није спорила да је тужиљи, на име накнаде за одобравање кредита, наплатила

управо тај износ који је вештак навео у свом налазу.

Анализирајући све изведене доказе појединачно и збирно, суд је, у складу са цитираним одредбама закона, донео одлуку као у изреци.

Одлука о трошковима донета је ускладу са одредбама чл. 150., 153. ст. 1. и 154. Закона о парничном поступку (Сл. гласник РС бр. 72/2011, 55/2014, 18/2020), тако што је тужиљи за састав тужбе досуђено 9.000,00 динара, трошкове вештачења 18.000,00 динара, приступ одржаном рочишту за главну расправу дана 02.09.2021. године - 10.500,00 динара, таксу на тужбу и пресуду по 2.506,90 динара, што је укупно 42.716,80 динара.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Вишем суду у Зрењанину путем овог суда у року од 8 дана од дана пријема исте у 3 прим.

СУДИЈА:

Славица Беседеж

ЗТО

Мирослав Ступар

